

دادگاهی که در آن عدالت زیر سایه قدرت رنگ می بازد

همه برادران، به جز اسرائیل

وزارت خزانه داری آمریکانام نیکولاس گیو، قاضی دیوان کیفری بین المللی را در فهرست تحریم های ویژه (SDN) قرار داد. در نتیجه، حتی در پاریس هم هیچ هتلی اتاق به نام او رزرو نمی کند، کارت های بانکی اش یکی پس از دیگری مسدود شده و حساب های خانوادگی اش در بانک های اروپایی قفل شده است. نام او اکنون کنار رهبران القاعده و داعش نشسته است. جرم گیو تأیید حکم بازداشت نتانیاهو و گالانت به اتهام جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت در غزه است. این تحریم فقط یک محدودیت شخصی نیست؛ یک پیام سیاسی صریح است: «هر قاضی که بخواهد قانون را بر اسرائیل و آمریکا اعمال کند، حتی اگر در خاک خودش باشد، باید هزینه بدهد.»

نیکس پورحاتمی

تحریم بی سابقه قضات در خاک خودشان

در نوامبر ۲۰۲۵، دونالد ترامپ فرمان اجرایی جدیدی را امضا کرد: تحریم کامل پنج مقام ارشد دیوان کیفری بین المللی از جمله نیکولاس گیو (به همراه سه قاضی دیگر: کیمبرلی پروست از کانادا، مامه مندیاپه نیانگ از سنگال و نزهت شمیم خان از فیجی) و دادستان سابق، فاتو بنسودا. مارکوروئیسو، وزیر خارجه جدید، در کنفرانس مطبوعاتی گفت: «دیوان لاهه یک نهاد سیاسی است که امنیت ملی آمریکا و متحدانش را تهدید می کند.» تحریم های ثانویه آمریکا به این معناست که هر بانک، هتل یا شرکتی در جهان که با این پنج نفر معامله کند، خودش هم در خطر تحریم قرار می گیرد. نتیجه؟ یک قاضی فرانسوی در پاریس نمی تواند با ویزا یا مسترکارت خرید کند. یک قاضی کانادایی نمی تواند برای تعطیلات به اروپا بیاید. این اولین بار در تاریخ است که یک کشور به اصطلاح دموکراتیک غربی، قضات مستقل در کشورهای دیگر را به خاطر انجام وظیفه قانونی شان تحریم می کند.

نیکولاس گیو، قاضی ای که نمی خواست «سیاست مدار» باشد!

گیو متولد ۱۳ اوت ۱۹۷۵ در شهر کوچک وانز در جنوب فرانسه است. پدرش معلم تاریخ و مادرش پرستار بود. در دانشگاه سوربن حقوق کیفری خواند و بعد در مدرسه ملی قضات فرانسه، جزء سه نفر اول فارغ التحصیل شد. اولین تجربه بین المللی اش در سال ۲۰۰۸ بود؛ وقتی به عنوان قاضی تحقیق به دادگاه ویژه لبنان رفت و بعد به کوزوو اعزام شد تا پرونده جنایات ارتش آزادی بخش کوزوو را بررسی کند؛ پرونده ای که حتی متحدان غربی هم نمی خواستند باز شود. در سال ۲۰۱۸، وزارت دادگستری آمریکا او را به عنوان (دادستان رابط) به واشنگتن دعوت کرد؛ یعنی دقیقاً همان وزارتخانه ای که امروز او را تحریم کرده. در آن سال ها گیو در جلسات مشترک با FBI و پنتاگون شرکت می کرد و حتی مدال شایستگی از جان بولتون (مشاور امنیت ملی وقت) گرفت. شش سال بعد، همان جان بولتون بود که در سال ۲۰۲۰ تحریم های اولیه علیه دیوان را پیشنهاد داد.

گیو از سال ۲۰۲۴ رئیس شعبه مقدماتی اول دیوان شد؛ شعبه ای که مسئول بررسی درخواست فلسطین برای تحقیق در «وضعیت سرزمین فلسطین» است. در ۲۱ نوامبر ۲۰۲۴، او به اتفاق دو قاضی دیگر، حکم بازداشت نتانیاهو و گالانت را به اتفاق آرا تأیید کردند. استدلال ۱۴۰ صفحه ای او آن قدر محکم بود که حتی منتقدان دیوان هم نتوانستند در آن نقص حقوقی پیدا کنند.

پرونده غزه؛ جایی که قانون و سیاست رودرو شدند

درخواست فلسطین برای تحقیق در جنایات غزه در فوریه ۲۰۲۱ ثبت شد. چهار سال طول کشید تا دادستان وقت، کریم خان، کیفرخواست را آماده کند. شواهد شامل هزاران صفحه گزارش سازمان ملل، تصاویر ماهواره ای، فیلم های پنهان های اسرائیلی که خود ارتش منتشر کرده بود، گزارش های عفو بین الملل و هیومن رایتس و لاج و شهادت بیش از ۳۵۰ نفر از ساکنان غزه بود. گیو در رأی خود

تحریم قاضی، ساده ترین راه

برای بی اثر کردن حکم بازداشت

نخست وزیر اسرائیل

از مدال شایستگی

جان بولتون تا لیست سیاه خزانه داری؛

تنها شش سال فاصله

نوشت: «شواهد معقولی وجود دارد که نشان می دهد آقای نتانیاهو و آقای گالانت به طور عمدی و سیستماتیک غیرنظامیان را از دسترسی به غذا، آب، دارو و سوخت محروم کرده اند؛ عملی که می تواند مصداق جنایت علیه بشریت (ماده ۷ اساسنامه رم) و جنایت جنگی (ماده ۸) باشد.» آمریکا و اسرائیل هر دو عضو دیوان نیستند؛ اما اساسنامه رم به دیوان اجازه می دهد در سرزمینی که عضو است (فلسطین از ۲۰۱۵ عضو است) تحقیق کند. این همان چیزی است که واشنگتن را به شدت عصبانی کرده است.

تاریخ تکرار می شود؛ فقط این بار علنی تر

این اولین بار نیست که آمریکا دیوان را تهدید می کند. در سال ۲۰۲۰، ترامپ، فاتو بنسودا و فاکیسو موجوچوکو را تحریم کرد چون می خواستند جنایات احتمالی سربازان آمریکایی در افغانستان را بررسی کنند. بایدن در سال ۲۰۲۱ تحریم ها را لغو کرد؛ اما حالا دوباره برگشته اند. این بار شدیدتر و علیه قضاتی از کشورهای متحد. مصونیت امروز نتانیاهو و گالانت از پیگرد کیفری بین المللی، پدیده ای نوظهور نیست، بلکه ادامه الگویی چند دهه ای است که در آن هرگاه عدالت کیفری به رژیم صهیونیستی یا حامی اصلی اش، ایالات متحده، نزدیک شده، باواکنش های شدید سیاسی و اقتصادی مواجه شده است. در سال ۲۰۱۴، عملیات «لبه حفاظتی» در غزه طی ۵۱ روز منجر به کشته شدن ۲۲۵۱ فلسطینی (۶۷ درصد غیرنظامی، شامل ۵۵۱ کودک طبق گزارش سازمان ملل) و ویرانی ۱۸۰۰۰ واحد مسکونی شد. با وجود درخواست فلسطین برای تحقیق، دولت او با فشار مالی و سیاسی مانع گشوده شدن پرونده در دیوان کیفری شد و در نهایت هیچ کیفرخواستی صادر نکردید. همین الگو در سال ۲۰۰۹-۲۰۰۸ (عملیات سرب گداخته، ۱۴۱۷ کشته) و ۲۰۲۱ (نگهبان دیوار، ۲۶۱ کشته) تکرار شد. در سطح گسترده تر، حمله آمریکا به عراق در ۲۰۰۳ بدون مجوز شورای امنیت و یا گزارش های دروغین درباره تسلیحات کشتار جمعی، صدها هزار کشته غیرنظامی به جا گذاشت؛ اما هیچ گاه در دیوان کیفری بررسی نشد. هنگامی که در ۲۰۲۰ دادستان وقت، فاتو بنسودا، خواست پرونده جنایات احتمالی نیروهای

آمریکایی و طالبان در افغانستان را باز کند، دونالد ترامپ بلافاصله او و دستیارش را تحریم کرد. این سابقه نشان می دهد هرگاه دیوان کیفری به متحدان استراتژیک واشنگتن نزدیک شده، پاسخ یکسان بوده است: تهدید مالی، تحریم شخصی قضات و دادستان ها، قطع کمک به کشورهای حامی دیوان و استفاده از حق وتو در شورای امنیت. نتیجه این سیاست طولانی مدت، ایجاد یک «مصونیت ساختاری» برای رژیم صهیونیستی و حامیان است که در آن جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت نه تنها بدون مجازات می مانند، بلکه هر تلاش برای پاسخگودن مرتکبان با اتهام «ضدیت با امنیت ملی آمریکا و اسرائیل» مواجه می شود. همین الگو اکنون در پرونده غزه ۲۰۲۵-۲۰۲۳ با بیش از ۴۶۷۰۰ کشته و تخریب سیستماتیک زیرساخت های حیاتی تکرار شده و تحریم قضات دیوان، آخرین حلقه این زنجیره طولانی معافیت از مجازات است.

پیامدهای گسترده تحریم های آمریکا علیه قضات

تحریم های آمریکا فراتر از یک اقدام تنبیهی شخصی، به یک حمله سیستماتیک علیه کل نهاد عدالت کیفری بین المللی تبدیل شده است. در سطح فردی، زندگی قضات به شدت مختل شده است. نیکولاس گیو در مصاحبه با الوموند (نوامبر ۲۰۲۵) گفت: «دخترم نمی تواند در مدرسه هزینه غذا بپردازد، چون تمام حساب های بانکی خانواده مسدود شده است.» کیمبرلی پروست، قاضی کانادایی مجبور شد سفر کاری اش به کنفرانس حقوق بشر ژنو را لغو کند، زیرا شرکت لوفت هانزا اعلام کرد «به دلیل تحریم های ثانویه آمریکایی توانیم بلیت بفروشیم.» آفریقای جنوبی، بولیوی و چند کشور دیگر علناً تهدید به خروج کرده اند و تأکید دارند «تا وقتی قضات مادر خاک خودشان هم امنیت مالی نداشته باشند، ماندن در دیوان معنایی ندارد.» دیوان هم اکنون تنها ۱۲۵ عضو دارد و خروج چند کشور کلیدی آفریقایی و آمریکای لاتین می تواند آن را به سرنوشت جامعه ملل دچار کند. در سطح انسانی و حرفه ای، پیام به نسل بعدی قضات وحشتناک است. یک قاضی جوان دیوان به شرط ناشناس ماندن به خبرنگاری فرانسه گفت: «اگر قرار باشد به خاطر صدور رأی قانونی، خانواده ام گرسنه بماند، آیا واقعاً ارزشش را دارد؟» شدت این تحریم ها دو دلیل اصلی دارد: بازگشت دونالد ترامپ و تیم افراطی او و ترس واقعی واشنگتن از اینکه پرونده نتانیاهو فقط آغاز راه باشد و پس از آن نوبت مقامات آمریکایی در پرونده افغانستان یا حتی مقامات سعودی در یمن برسد! با این حال، نیکولاس گیو در آخرین مصاحبه اش اعلام کرد: «من قاضی ام، نه سیاست مدار. تا روز آخر دوره ام در دیوان می مانم، حتی اگر مجبور شوم با دوچرخه به لاهه بروم.» پارلمان اروپا با ۴۸۵ رأی در برابر ۴۵ رأی این تحریم ها را محکوم کرد و فرانسه، آلمان و کانادا حمایت خود را اعلام کردند؛ اما وابستگی سیستم مالی جهانی به دلار نشان می دهد که در عمل، قدرت همچنان بر قانون چیره است.